SUOMEN YLIOPPILASKUNTIEN LIITTO
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND

4.10.2018

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

Lausunto HE 123/2018 vp Hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry kiittää eduskunnan valtiovarainvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua ja esittää kunnioittavimmin lausuntonaan seuraavaa. ’

Miten varmistetaan koulutuksen ja tutkimuksen korkea laatu:

Yliopistojen koulutuksen ja tutkimuksen korkea laatu varmistetaan takaamalla niiden toiminnan vapaus. Autonomiset yliopistojen toimintaedellytykset taataan vahvalla valtion perusrahoituksella, jonka perusteet ovat ennustettavia ja perustuvat yhteisesti sovittuihin läpinäkyviin toimintatapoihin. Hyvä ja vakaa perusrahoitus takaa tutkimuksen korkean laadun, jonka päälle voidaan erillisellä ja strategiarahoituksella tukea mm. nousevia aloja ja huippututkimusta. Vakaa perusrahoitus sitouttaa myös tutkijat helpommin pitkäjänteiseen ja tulokselliseen tutkimukseen. Tiede on globaalissa maailmassa lähtökohtaisesti kansainvälistä ja myös osa rahoituksesta on kansainvälistä. Yliopistojen rahoitusmallissa tulee palkita organisaatioita myös laadullisista tekijöistä, kuten opiskelijapalautteesta, laadullisesta työllistymisestä ja tutkimuksen puolella julkaisuista. Yliopistoja kannustetaan lisäämään avoimia julkaisuja, jolloin uusin koulutusta ja tutkimusta tukeva tieto on helpommin saavutettavissa.

Koulutuksen korkea laatu palautuu tutkimusperustaiseen vapaaseen opetukseen, opiskelijalähtöisyyteen ja opiskelijoiden opiskelykyvyn tukemiseen. Opetuksen tulee tunnustaa opiskelijat moninaiseksi joukoksi, joilla on erilaisia lähtökohtia ja tapoja opiskella ja oppia. Opettavalle henkilöstölle tulee luoda kannusteita oman opetusosaamisen kehittämiseen ja sen tulee edistää urakehitystä. Elinikäinen oppiminen tarkoittaa yhä enenevissä määrin heterogeenisempää joukkoa, joilla on jo aiempaa koulutusta ja työkokemusta. Korkeakoulujen tulee pystyä tarjoamaan yhä kattavampaa henkilökohtaista ohjausta ja tukea ja yksilökohtaisempia opintopolkuja. Ohjaus ja tuki taas vaativat enemmän resursseja sekä ohjaustaitoa. Nämä lisäävät tunnetusti opintojen sujuvuutta ja opiskelijan hyvinvointia. Monipuoliset, pedagogisesti rakennetut oppimisympäristöt ja -tilanteet tukevat opiskelijan sujuvaa osaamisen kehittymistä. Opiskelijalähtöinen oppiminen rakennetaan osaamisperustaisesti kuvaten osaamistavoitteet, opiskelutavat ja arviointikriteerit selkeästi opiskelijalle. Opetus vastaa yhteisesti sovittuja tavoitteita ja opiskelijat pääsevät osallistumaan opintojen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Opetus on kehittymässä yhä enemmän opettajien ja opiskelijoiden yhteistyöksi ja vuorovaikutukseksi.

Miten varmistetaan osaavan työvoiman riittävyys:

Korkea osaamistaso tukee koko yhteiskuntaa ja silloin hyvin koulutettu työväestö on Suomelle globaali kilpailuetu. Osaavan työvoiman riittävyys rakentuu tarkastelemalla korkeakoulujen tutkintokoulutusta, työelämärelevanssia ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia. Työnteko ja opiskelu eivät ole erillisiä elämänvaiheita, vaan limittyvät toisiinsa jo nyt ja tulevat limittymään jatkossa entistä

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Lapinrinne 2, 00180 Helsinki
sähköposti: syl@syl.fi
syl.fi

enemmän. Työnteko opintojen aikana edistää korkeakoulutetun pääsyä korkean tuottavuuden asiantuntijatöihin, ja osaamisen päivittäminen työelämän eri vaiheissa puolestaan pitää ihmisen työmarkkinoilla.

Korkeakoulutusta ei voida kehittää yksittäisenä saarekkeena, vaan se on osa suurempaa yhteiskunnallista kokonaisuutta. Koko tulevaisuutemme ja osaavan työvoiman riittävyys taataan sillä, että koulutusjärjestelmäämme kehitetään kokonaisuutena kaikki nivelvaiheet huomioiden. Kehittämistyössä tulee huomioida erityisesti koulupudokkuus, erilaisten kouluttautumismahdollisuuksien esiin tuominen, yhteistyö eri koulutusasteiden välillä ja eri alojen sukupuolittuneisuus.

Suomalaista korkeakoulutusjärjestelmää on kehitettävä vastaamaan työelämän muutoksien tuomia tarpeita kouluttautua jatkuvasti työelämän aikana. SYL on esittänyt alustamaisen korkeakoulutuksen lisäämistä, jotta ratkaistaisiin elinikäisen oppimisen järjestämisen ja rahoituksen ongelmia sekä luotaisiin mahdollisuuksia korkeakoulujen tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen yhteistyöhön. Korkeakoulutuksen alustalla opiskelija voisi ottaa korkeakoulujen yhteiseltä alustalta kokonaisuuksia, jotka soveltuvat hänen osaamistarpeisiinsa. Korkeakoulutuksen alusta olisi rakennettu yhdessä korkeakoulujen kanssa, jolloin oppijalähtöinen osaamisen tarjoaminen on toiminnan lähtökohtana. Rahoitus kohdistuisi opintosisällöt tuottaneille korkeakouluille suoritettujen opintopisteiden mukaisesti, mikä kannustaisi luomaan useiden yliopistojen yhteistyötä.

Osaava työvoima tulee nähdä myös kansainvälisten osaajien ja oppijoiden kautta, jolloin heidän asettumistaan Suomeen on edistettävä. Kansainvälisten opiskelijoiden arjen tulee olla mahdollisimman sujuvaa ja esteitä työllistymiselle tulee poistaa, jotta mahdollisimman moni heistä työllistyy valmistuttuaan Suomeen. Työllistymistä edistää yleisten työelämävalmiuksien ja -taitojen tarjoaminen osana opintoja sekä riittävien kielitaidon kehittämisen mahdollisuuksien tarjoaminen.

Työelämän murros haastaa myös korkeakoulututkintoja, koska emme tiedä minkälaista osaamista tulevaisuudessa todellisuudessa tarvitaan. Siksi on tärkeää, että opiskelijalla on mahdollisuus luoda omannäköisensä tutkinto, joka voi sisältää erilaisia oppiaineyhdistelmiä. Tulevaisuuden innovaatiot ja osaava työvoima varmistetaan pitämällä kiinni sekä vapaasta sivuaineoikeudesta että opiskelijan oikeudesta sisällyttää tutkintoonsa haluamansa määrä opintoja.

Suomalainen koulutusjärjestelmä pohjautuu siihen, että taustoista riippumatta kansalaisella on mahdollisuudet saada laadukasta koulutusta varhaiskasvatuksesta aina tohtorikoulutukseen saakka maksuttomasti. Tämä on jatkossakin suomalaisen korkean osaamisen pohja ja Suomen menestyksen tae.

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry.

Miika Tiainen
puheenjohtaja

Eero Manninen
pääsihteeri

Lisätietoa:

Jenny Vaara, 0449065004, jenny.vaara@syl.fi

Jani Kykkänen, 041 515 2230, jani.kykkanen@syl.fi